

talium ab amore carnalium.

X Non omnia que noticia comprehendit dici possit concepta.

XI Concepte noticiae similitudine tunc ad equalitatem mentis accedere: cum id quod cognoscitur neque inferioris neque superioris nature est.

XII Cur sicut noticia mentis est proles: non etiam amor: partus eiusdem sit.

Aurelij augustini epi liber nonus incipit.

De deo semper querendo. Capitulum I.

Unitatem certe querimus: non quam liber: sed illam trinitatem que deus est: verusque ac summus: et solus deus.

Expecta ergo quisquis hoc audis.

Adhuc enim querimus. Et talia querentem nemo

iuste reprehendit: si tamen in fide firmissimum querat:

quod aut nosse: aut eloqui difficillimum est. Affirmantem vero cito iusteque reprehendit quisque

melius vel videt vel docet. Querite inquit deum

et vivet anima vestra. Et ne quisque se tanquam apprehendisse temere gaudeat: querite inquit faciem

eius semper. Et apostolus. Si quis se inquit

putat aliquid scire: nondum scit quemadmodum

scire oportet. Quisquis autem diligit deum: hic

cognitus est ab illo. Nec sic quidem dixit: cognovit

illud: que periculosa presumptio est. Sed cognitus

est ab illo. Sed et alibi cum dixisset. Tunc

autem cognoscentes deum: statim corrigens. Imo

cogniti inquit a deo: maximeque illo loco.

Fratres inquit ego meipsum non arbitror apprehendisse.

Unum autem: que retro oblitus in ea

que ante sunt extensus: secundum intentionem se

quor ad palmam superne vocatus dei in christo

jesu. Quotquot ergo perfecti: hoc sapiamus.

Perfectionem in hac vita dicit: non aliud quam ea

que retro sunt oblitisci: et in ea que ante sunt

extendi secundum intentionem. Tutissima est enim

querentis intentio: donec apprehendatur illud

quo tendimus et quo extendimur. Sed ea

recta intentio est que proficitur a fide. Verum

tamen fides utcumque inchoat cognitionem. Cognitio

vera certa non perficitur: nisi post hanc

vitam: cum videbimus faciem ad faciem. Hoc ergo

sapiamus ut noverimus tutiores esse affectum

vera querendi: quam incognita per cognitionis presu-

mendi. Sic ergo queramus tanquam inveniendi:

et sic inveniamus tanquam quesituri. Cum enim

consummaverit homo: tunc incipit. De credendis

nulla infidelitate dubitemus: de intelligendis

nulla temeritate affirmemus. In illis au-

tem quoritas tenenda est: in his veritas exquirenda.

Quod ergo ad istam questionem attinet: credamus

patrem et filium et spiritum sanctum

esse unum deum: uniuersae creature conditorem atque rectorem: Nec patrem esse filium: nec spiritum sanctum vel patrem esse vel filium: sed trinitatem relatarum ad invicem personarum: et unitatem equalis essentie: Hoc autem queramus intelligere ab eo ipso quem intelligere volumus auxilium precantes: et quantum tribuit: quod intelligimus explicare tanta cura et sollicitudine pietatis: ut etiam si aliquid aliud pro alio dicimus: nihil tamen indignum dicamus. Ut si quid: verbi gratia: de patre dicimus quod patri proprie non conveniat: aut filio conveniat aut spiritui sancto: aut ipsi trinitati: et si: quid de filio quod filio proprie non congruat: saltem congruat patri: aut spiritui sancto: aut trinitati. Et si quid de spiritui sancto quod proprietatem spiritus sancti: non deceat: non tamen alienum sit a patre aut filio: aut ab uno deo ipsa trinitate: veluti nunc cupimus videre utrum illa excellentissima caritas proprie spiritus sanctus sit: quod si non est: aut pater est caritas: aut filius: aut ipsa trinitas: quam resistere non possumus certissime fidei: et validissime auctoritati scripture dicentis: Deus caritas est: non tamen debemus deuiare sacrilego errore: ut aliquid de trinitate dicamus: quod non creatori: sed creature potius conveniat: aut inani cogitatione fingatur: Que cum ita sint attendamus ista tria: que inuenisse nobis videmur. Nondum de supernis loquimur: nondum de deo patre et filio et spiritui sancto: sed de hac impari imagine: et cum imagine: id est homine: familiarius enim eam et facilius fortassis intuetur mentis nostre infirmitas.

An tria sint amans et quod amat et amor. An autem duo sint cum quis non alium quam seipsum diligit

Capitulum II

Ecce ego qui hoc quaero: cum aliquid amans tria sunt: ego: et quod amo: et ipse amor.

Non enim amo amorem: nisi amantem amem. Nam non est amor: ubi nihil amat. Trium ergo sunt: amans: et quod amatur: et amor. Quod si non amem nisi meipsum: nonne due erunt quod amo et amor: Amans enim et quod amatur: hoc idem est: quoniam se ipse amat: sicut amare et amari: eodem modo idem est cum se quisque amat. Eadem quippe res bis dicitur: cum dicitur: amat se: et amatur a se. Tunc enim non est aliud atque aliud amare et amari: sicut non est alius atque alius: amans et amatus. At vero amor: et quod amatur: etiam sic duo sunt. Non enim quisque se amat amor est: nisi cum amatur ipse amor. Aliud est autem amare se: aliud est amare amorem suum. Non enim amat amor: nisi iam aliquid amans: quod ubi nihil amatur: nullus est amor. Duo ergo sunt

1. Job. 4.

Libe

cum se quisq; amat. amor et quod amat. Tūc enim amans et quod amatur vñū est. Unde videtur nō esse cōsequens: vt vbiq; amor fuerit: iam tria intelligantur. Auferamus enī ab hoc consideratione cetera que multa sunt quibus hō constat: atq; vt hec que nunc requirimus quantū in his rebus possumus liq̄do reperiamus: de sola mente tractemus. Mens igitur cū amat seipam: duo quedam ostendit mentē et amorem. Quid est autē amare se: nisi sibi p̄sto esse velle ad fruendū se. Et cum tñ se vult esse quantum est: par mentivoluntas est et amantiam amor equalis. Et si aliqua substantia est amor: non est vtiq; corpus: sed spiritus. nec mens corpus: sed spiritus est. Neq; tñ amor et mens duo spiritus: sed vnus spiritus: nec eēntie due: sed vna: et tñ duo quedam vnum sunt amans et amor: siue sic dicat quod amatur. et amor. Et hoc quidem duo: relatiue adinuicē dicuntur. Amans quippe ad amorem refertur et amor ad amantē. Amans enim aliquo amore amat: et amor alicuius amantis est. Mens vō et spiritus non relatiue dicuntur sed essentialiter demonstrant. Non enim quia mens et spūs alicuius hoīs est: ideo mens et spūs in se nō manent. Retracto ei eo quod hō ē: qd̄ adiuūcto corpore dicitur: mens et spūs manent. Retracto autē amate nullus ē amor: et retracto amore nullus est amans. Ideoq; quantū adinuicē referūt: duo sunt. Quia autē ad se dicuntur: et singula spiritus: et simul vtrūq; vnus spūs: et singula mēs et simul vtrūq; vna mens. Ubi ergo trinitas attendamus quantū possumus: et inuocemur lucez sempiternā vt illuminet tenebras nras et videamur in nobis q̄ntū simimur imaginē dei.

De mēte et noticia ei⁹ et voluntate. Cap. III

Mens enim amare seipam non potest: nisi etiā se nouerit. Nam quō amat qd̄ nescit. Aut si quisq; dicit ex noticia generali vel speciali mentem credere se eē talem: qualē alias expta est: et ideo amare semetipam insipientissime loquitur. Unde enim mens aliquā mentem nouit: si se nō nouit. Neq; enim vt oculus corporis videt alios oculos: et se nō videt: ita mens nouit alias mentes et ignorat semetipam. Per oculos enim corporis corpa videmus: qz radios qui p̄ eos emicant: et q̄qd̄ cernimus tangunt: refringere vel retorquerē in ipos non possumus: nisi cū specula intuemur. Quod subtilissime obscurissimeq; disserritur: donec apertissime demōstretur: vel ita se rem habere vel non ita. Sed quoquo modo se habeat vis qua per oculos cernimus: ipam certe vim: siue sint radij: siue aliud aliquid oculi

lis cernere non valemus: sed mentē quērīm⁹ et si fieri potest: etiam hoc mente comprehendim⁹. Mens ergo ipa sicut corporeaz rerū noticiaz p̄ sensus corporis colligit: sic incorporearum rerum per semetipam. Ergo et semetipam p̄ se ipam nouit: qm̄ est incorporea. Nam si non se nouit: non se amat.

Tria esse in aīa que sunt vñū mentē et noticiam sui et amorem. **Cap. III.**

Icūt autē duo quedam sunt: mens et amor eius cū se amat: ita quedā duo sunt mens et noticia eius cū se nouit. Igitur ipa mens et amor: et noticia eius: tria q̄dam sunt: et hec tria vnum sunt: et cū perfecta sunt: equalia sunt. Si enim minus se amat q̄ est vt verbi gratia: tantū se amat hoīs mens q̄ntum amandū est corpus hoīs: cum plus sit ipa q̄ corpus: peccat: et nō est p̄fectus amor eius. Item si amplius se amat q̄ est: velut si tantū se amet quantū amandus est deus: dū incomparabiliter minus sit ipa q̄ deus: etiam sic nimio peccat et non perfectum habet amorē sui. Maiore autē pueritate et iniquitate peccat: cum corpus tantum amat quantū amandus est deus: Item noticia si minor est: q̄ est illud quod noscitur: et plene nosci potest: p̄fecta non est. Si autē maior est: iam superior est natura q̄ nouit q̄ illa q̄ nota est: sicut maior est noticia corporis: q̄ ipm̄ corpus quod ea noticia notū est. Illa enim vita quedam est in ratione cognoscens: corpus autē non est vita: et vita quelibet quolibet corpore maior est: non mole sed vi. Mens vero cum seipam cognoscit: non se supat noticia sua: qz ipa cognoscit: ipa cognoscit. Quia ergo se totā cognoscit: neq; secū q̄qd̄ aliud: par illi ē cognitio sua: qz neq; ex alia natura est eius cognitio: cū seipam cognoscit. Et cum se totam nihil amplius percipit: nec minor nec maior est. Recta igitur diximus hec tria: cum p̄fecta sunt: esse consequenter eālia. Si etiam admonemur: si vtrūq; videre possum⁹ hęc in anima existere: et tanq̄ inuoluta euolui vt sentiamur et dinumerent substantia liter vt vt ita dicam: essentialiter: non tanq̄ in subiecto: vt color: aut figura in corpore: aut vlla q̄litas: aut quantitas. Quicqd̄ enim tale est: non excedit subiectū in quo est. Non enim color iste aut figura huius corporis potest esse et alterius corporis. Mens autē amore quo se amat potest amare et aliud preter se. Item non se solam cognoscit mens: sed et alia multa. Nobrem nō amor et cognitio tanq̄ in subiecto insunt mēti sed substantia liter etiam ista sunt sic ipa mēs quia et si relatiue dicuntur adinuicem: in sua